Úradný vestník
Európskej únie

SK
Séria L

2024/2256

10.10.2024

UZNESENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU (EÚ) 2024/2256

z 11. apríla 2024

s poznámkami, ktoré je neoddeliteľnou súčasťou rozhodnutia o absolutóriu za plnenie rozpočtu Agentúry Európskej únie pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (ACER) za rozpočtový rok 2022

EURÓPSKY PARLAMENT,

— so zreteľom na svoje rozhodnutie o absolutóriu za plnenie rozpočtu Agentúry Európskej únie pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky (ďalej len „agentúra“) za rozpočtový rok 2022,

— so zreteľom na článok 100 a prílohu V k rokovaciemu poriadku,

— so zreteľom na osobitnú správu Dvora audítorov č. 03/2023,

— so zreteľom na správu Výboru pre kontrolu rozpočtu (A9-0120/2024),

A. keďže podľa výkazu príjmov a výdavkov ([1]) bol konečný rozpočet agentúry za rozpočtový rok 2022 na úrovni 24 827 843 EUR, čo v porovnaní s rokom 2021 predstavuje zvýšenie o 5,25 %; keďže rozpočet agentúry je financovaný najmä z dvoch zdrojov príjmov, a to z vybraných poplatkov a z príspevku zo všeobecného rozpočtu Únie;

B. keďže Dvor audítorov vo svojej správe o overení ročnej účtovnej závierky agentúry za rozpočtový rok 2022 (ďalej len „správa Dvora audítorov“) vyhlásil, že získal primeranú istotu o tom, že ročná účtovná závierka agentúry je spoľahlivá a že príslušné operácie sú zákonné a správne;

Rozpočtové a finančné riadenie

1. konštatuje, že úsilie o monitorovanie rozpočtu v priebehu rozpočtového roka 2022 prinieslo mieru plnenia viazaných rozpočtových prostriedkov v bežnom roku na úrovni 99,26 %, čo v porovnaní s rokom 2021 znamená zvýšenie o 5,20 %; berie na vedomie, že miera plnenia platobných rozpočtových prostriedkov v bežnom roku bola 70,12 %, čo znamená, že agentúra nesplnila cieľ 75 %, ktorý si stanovila, a že v porovnaní s rokom 2021 to predstavuje zvýšenie o 4,16 %;

2. konštatuje, že agentúra mala počas niekoľkých po sebe nasledujúcich rokov vysokú mieru prenesených viazaných rozpočtových prostriedkov, a to 7,2 milióna EUR v roku 2022 (29,4 %), čo v porovnaní s rokom 2021 predstavuje mierny nárast (29,9 %); pripomína, že orgán udeľujúci absolutórium požiadal agentúru, aby tento problém vyriešila; konštatuje ďalej, že rozpočtové prostriedky z hlavy III vo výške 5,5 milióna EUR (teda 66,2 % prostriedkov z tejto hlavy) sa týkali prevádzkových výdavkov, najmä hlavných činností agentúry podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1227/2011 ([2]) (66,4 % v roku 2021); naliehavo upozorňuje, že opakujúce sa vysoké prenosy rozpočtových prostriedkov môžu svedčiť o štrukturálnom probléme, nedostatočnom rozpočtovom plánovaní alebo prípadne aj o porušení zásady ročnej platnosti rozpočtu; konštatuje, že počnúc rokom 2023 agentúra zaviedla štvrťročné informačné stretnutia pre svojich manažérov rozpočtových riadkov, ktoré sa konajú pred každým preskúmaním rozpočtu, s cieľom zlepšiť rozpočtové plánovanie a včasné plnenie rozpočtu aj plánu verejného obstarávania v súlade so zásadou ročnej platnosti rozpočtu;

Výkonnosť

3. konštatuje, že tak ako v predchádzajúcich rokoch vedenie agentúry monitorovalo dosahovanie cieľov pracovného programu využívaním kľúčových ukazovateľov výkonnosti (ďalej len „KPI“) agentúry, pričom používalo tzv. semaforový systém agentúry; konštatuje tiež, že podľa agentúry sa väčšina KPI zvyčajne z roka na rok nemení, aby sa zabezpečila konzistentnosť porovnaní, ale ciele, ktoré sa majú dosiahnuť v danom roku, sa stanovujú na ročnom základe; odporúča však, aby sa agentúra zaoberala ukazovateľmi, ktoré ešte neboli dosiahnuté alebo zaostávajú, a aby pravidelne dolaďovala kľúčové ukazovatele výkonnosti s cieľom optimalizovať svoju výkonnosť;

([1]) Ú. v. EÚ C 38, 31.1.2023, s. 87.
([2]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 1227/2011 z 25. októbra 2011 o integrite a transparentnosti veľkoobchodného trhu s energiou (Ú. v. EÚ L 326, 8.12.2011, s. 1).

4. konštatuje, že 82 % pracovného programu sa podarilo splniť alebo sa splnilo s miernymi ťažkosťami a 18 % sa nesplnilo alebo bola priorita súvisiacich úloh znížená alebo boli odložené z dôvodu nedostatku dostupných ľudských zdrojov; odporúča, aby agentúra prehodnotila uskutočniteľnosť pracovného programu vo vzťahu k dostupným ľudským zdrojom, keďže nedostatok ľudských zdrojov bol vysvetľujúcim faktorom pri vykonávaní pracovného programu aj v predchádzajúcich rokoch; ďalej konštatuje, že ciele KPI boli splnené s výnimkou miery platobných rozpočtových prostriedkov, ktorá v roku 2022 dosiahla 70,1 % (cieľ 75 %) v porovnaní so 65,9 % v roku 2021;

5. uznáva, že ruská invázia Ukrajiny si vyžadovala mimoriadne politické opatrenia na zachovanie energetickej bezpečnosti dodávok a ochranu spotrebiteľov, ktoré zvýšili zodpovednosť agentúry a rôzne ovplyvnili jej prácu; konštatuje, že v tejto súvislosti bolo agentúre počas roka pridelených niekoľko ďalších komplexných úloh (napr. uverejnenie záverečného posúdenia veľkoobchodného trhu Únie s elektrickou energiou, uverejnenie odhadu alebo referenčnej hodnoty ceny kvapalného zemného plynu a uplatňovanie mechanizmu korekcie trhu); víta úsilie agentúry splniť tieto dodatočné úlohy a dodatočnú podporu tvorcom politík poskytovanú v prostredí s vysokými cenami energií;

6. berie na vedomie pripomienku Dvora audítorov z jeho osobitnej správy č. 03/2023 o vnútornom trhu s elektrinou o nedostatkoch rámca agentúry pre monitorovanie a podávanie správ; pripomína, že aj keď sa v ročných pracovných programoch agentúry dôsledne uvádza, že monitorovanie je kľúčovou úlohou, pracovné programy dostatočne jasne neuvádzajú, ako sa plánuje monitorovanie a podávanie správ, a to napriek povinnosti agentúry prezentovať všetky očakávané výstupy; zdôrazňuje, že sa tým môže oslabiť zodpovednosť agentúry, a zároveň by to mohlo zabrániť zainteresovaným stranám, aby pochopili, aké má agentúra potreby v oblasti údajov a ako je zapojená do monitorovania;

Efektívnosť a zisky

7. konštatuje, že agentúra rôznymi spôsobmi pravidelne prehodnocuje, optimalizuje a zefektívňuje svoje funkcie poskytovania podpory a administratívne procesy: výmena poznatkov a zavádzanie najlepších postupov iných agentúr, preskúmanie, dokumentovanie a automatizácia určitých procesov a centralizácia určitých podporných funkcií;

8. berie na vedomie, že agentúra vykonala analýzu pracovnej záťaže s podporou externej konzultačnej spoločnosti, aby posúdila aktuálny stav rozdelenia úloh alebo činností a odhalila potenciálne organizačné medzery a problémy, ako aj priestor pre synergie a lepšie rozpätia kontrol a prideľovanie úloh; konštatuje, že výsledkom bol akčný plán, ktorý sa sleduje počas zasadnutí vyššieho manažmentu a na špecializovaných schôdzach na tento účel;

9. víta, že agentúra využíva v postupoch verejného obstarávania viaceré IT nástroje (portály e-Submission, e-Tendering, e-Notices a e-Invoicing na faktúry v rámci zmlúv DIGIT); konštatuje, že agentúra používa aj systémy Sysper, ARES (vrátane kvalifikovaného elektronického podpisu) a MiPS; vyzýva agentúru, aby ďalej rozvíjala svoje vnútorné procesy využívaním digitalizácie, najmä ak to vedie k väčšej efektivite a úsporám prevádzkových nákladov;

10. pripomína dôležitosť posilnenia digitalizácie agentúry, pokiaľ ide o jej vnútornú prevádzku a riadenie, ale aj zámer urýchliť digitalizáciu postupov; zdôrazňuje, že je potrebné, aby bol inštitút v tejto súvislosti naďalej aktívny s cieľom zabrániť digitálnej priepasti medzi agentúrami; upozorňuje však na potrebu prijať všetky potrebné bezpečnostné opatrenia, aby sa zabránilo akémukoľvek ohrozeniu online bezpečnosti spracúvaných informácií, trvať na potrebe posilnenia boja proti kybernetickým útokom alebo pokusom o infiltráciu, ktoré pochádzajú najmä z Ruska alebo Číny;

Personálna politika

11. konštatuje, že k 31. decembru 2022 bol plán pracovných miest naplnený na 97,40 %, pričom zo 76 miest dočasných zamestnancov povolených v rámci rozpočtu Únie bolo obsadených 74 (v porovnaní so 71 povolenými pracovnými miestami v roku 2021); konštatuje, že okrem toho pracovalo v roku 2022 pre agentúru 38 zmluvných zamestnancov, sedem vyslaných národných expertov, 19 dočasných zamestnancov a dvaja konzultanti; opakuje odporúčania Dvora audítorov týkajúce sa prideľovania trvalých a priebežných úloh priamo zamestnaným pracovníkom;

12. konštatuje, že vzhľadom na dlhodobé zmluvy členov vrcholového manažmentu agentúry (s výnimkou pracovného pomeru riaditeľa, ktorého nevyberá agentúra a má mandát na dobu určitú), agentúra v súčasnosti nedokáže v krátkodobom horizonte zmeniť existujúce rodové zastúpenie mužov a žien vo svojom vrcholovom manažmente; konštatuje, že správnu radu agentúry tvorí desať žien (53 %) a deväť mužov (47 %); opakovanie vyjadruje poľutovanie, že medzi zamestnancami celkovo pretrváva nedostatočné zastúpenie žien, ktorých je 40 (35 %), pričom mužov je 73 (65 %) (37 % a 63 % v roku 2021); pripomína, že je dôležité zabezpečiť rodovú rovnováhu, a vyzýva agentúru, aby tento aspekt zohľadnila pri budúcom prijímaní zamestnancov a menovaní do vyššieho manažmentu; uvedomuje si, že agentúra schválila chartu rozmanitosti a začlenenia a potvrdila svoj záväzok zlepšovať politiku a zvyšovať úsilie, pokiaľ ide o rodovú rovnosť, rozmanitosť a začlenenie; dôrazne opakuje svoju výzvu vyriešiť spoločným úsilím problém nedostatočného zastúpenia žien a podať orgánu udeľujúcemu absolutórium správu o kvantifikovateľných cieľoch na jeho dosiahnutie v rámci agentúry;

13. konštatuje, že agentúra má politiku v oblasti ochrany ľudskej dôstojnosti a predchádzania psychickému a sexuálnemu obťažovaniu a že agentúra je súčasťou medziagentúrnej pracovnej skupiny dôverných poradcov; so záujmom očakáva ich správu a odporúčania; konštatuje, že v roku 2022 neboli nahlásené žiadne prípady obťažovania, a nabáda agentúru, aby pokračovala v práci na predchádzaní prípadom aj v budúcnosti a rozvíjala ju;

14. nabáda agentúru, aby vypracovala dlhodobý rámec politiky ľudských zdrojov, ktorý sa bude zaoberať rovnováhou medzi pracovným a súkromným životom, celoživotným vzdelávaním a kariérnym rozvojom, rodovou rovnováhou, prácou na diaľku, geografickou rovnováhou a prijímaním zamestnancov a integráciou osôb so zdravotným postihnutím;

Verejné obstarávanie

15. berie na vedomie skutočnosť, že agentúra čiastočne vyriešila predchádzajúce nedostatky vo verejnom obstarávaní, ktoré zistil Dvor audítorov, najmä tie, ktoré sa týkali objednávok položiek mimo cenového zoznamu, ktoré viedli k vydaniu výroku s výhradou; víta, že agentúra má zavedený úplný súbor usmernení pre svojich projektových manažérov vrátane vzorov a podrobných pokynov pre zavedené pracovné postupy v súlade s požiadavkami nariadenia o rozpočtových pravidlách v oblasti verejného obstarávania; konštatuje, že pripomienka Dvora audítorov zostane otvorená až do skončenia platnosti príslušných rámcových zmlúv;

16. konštatuje, že v roku 2022 bolo uzavretých celkovo 246 postupov verejného obstarávania rôzneho druhu v porovnaní s 200 v roku 2021; pripomína, že pri každom postupe verejného obstarávania treba zaručiť spravodlivú hospodársku súťaž medzi uchádzačmi a obstarať tovar a služby za najlepšiu cenu, aby bol dostupný rozpočet využitý objektívne, pričom treba dodržiavať zásady transparentnosti, proporcionality, rovnakého zaobchádzania a nediskriminácie; berie so znepokojením na vedomie pripomienku Dvora audítorov o rastúcom počte nedostatkov vo verejnom obstarávaní, ktoré sú aj naďalej pre väčšinu agentúr najväčším zdrojom neoprávnených platieb;

Prevencia, riešenie konfliktov záujmov a transparentnosť

17. konštatuje, že v roku 2022 agentúra pokračovala vo vykonávaní svojej komplexnej politiky prevencie a riešenia konfliktov záujmov, vrátane ustanovení týkajúcich sa zamestnancov, jej rád, pracovných skupín a osobitných skupín; konštatuje tiež, že správna rada prijala v decembri 2022 prísnejšie usmernenia o predchádzaní konfliktom záujmov a ich riadení pre správnu radu a odvolaciu radu; ďalej konštatuje, že usmernenia dopĺňajú všeobecnú politiku agentúry v oblasti prevencie a riešenia konfliktov záujmov, zavedenú v roku 2015, a členom správnej rady poskytujú dodatočné informácie pri plnení ich povinností v súlade s politikou agentúry v oblasti prevencie a riešenia konfliktov záujmov, pričom zároveň poskytujú dodatočné usmernenia revíznemu výboru pri posudzovaní okolností, ktoré by mohli viesť ku konfliktu záujmov;

18. konštatuje, že v roku 2022 bol naznačený jeden prípad konfliktu záujmov týkajúci sa zamestnanca; berie na vedomie rozhodnutie vedúceho oddelenia, ktorý vyriešil problém tak, že zamestnanec by nemal byť zapojený do určitých prípadov týkajúcich sa jeho bývalého zamestnávateľa, čo potvrdili aj právna služba agentúry, korešpondent pre etiku a oddelenie ľudských zdrojov, pričom sa to uviedlo v poznámke k príslušnému spisu;

19. vyjadruje poľutovanie nad tým, že podľa osobitnej správy Dvora audítorov č. 03/2023 o vnútornom trhu s elektrinou je webové sídlo agentúry spravované neefektívne, keďže kľúčové dokumenty pre zainteresované strany a širokú verejnosť sú ťažko dostupné alebo vôbec nie sú zverejnené; ďalej konštatuje, že webovému sídlu ako komunikačnému nástroju chýba potrebná transparentnosť a v niektorých prípadoch nie je ani v súlade s regulačnými požiadavkami; vyzýva agentúru, aby urýchlene zvýšila transparentnosť a zodpovednosť svojej činnosti uľahčením prístupu verejnosti k dokumentom a údajom na svojom webovom sídle, zaistením úplného a včasného zverejňovania svojich rozhodnutí a údajov v súlade s právnymi požiadavkami a zavedením jasne vymedzenej politiky transparentnosti vychádzajúcej z osvedčených postupov;

20. je znepokojený pripomienkami v osobitnej správe Dvora audítorov č. 03/2023 o vnútornom trhu s elektrinou, z ktorých vyplýva, že riadiaca štruktúra agentúry obmedzuje jej účinnosť a nezávislosť; konštatuje, že ako zdôraznil Dvor audítorov, riaditeľ agentúry musí získať od rady regulačných orgánov súhlas s kľúčovými regulačnými výstupmi; ďalej konštatuje, že napriek tomu, že rada regulačných orgánov pozostáva z jedného zástupcu národného regulačného orgánu z každého členského štátu a má za úlohu vystupovať výhradne v záujme EÚ ako celku, nariadenie o agentúre neobsahuje žiadne legislatívne záruky brániace zapojeniu týchto zástupcov do rozhodovania rady regulačných orgánov, ktoré by bolo v rozpore s rozhodnutiami konkrétnych národných regulačných orgánov alebo s národnými záujmami (pokiaľ ich národné regulačné orgány obhajujú v súlade so svojím právnym postavením); konštatuje tiež, že externá expertíza agentúry je vo veľkej miere závislá od zapojenia expertov národných regulačných orgánov do pracovných skupín a osobitných skupín a napriek tomu, že aj experti národných regulačných orgánov sa môžu ocitnúť v konflikte záujmov, nie sú povinní v tejto súvislosti podpisovať žiadne vyhlásenie; vyzýva Komisiu, aby posúdila a navrhla zlepšenia riadenia agentúry posilnením nezávislosti od národných regulačných orgánov a národných záujmov, právomocí na presadzovanie a konvergenčných nástrojov;

21. konštatuje, že v uvedenej osobitnej správe si Dvor audítorov všimol nedostatky aj pri uplatňovaní vnútorných pravidiel agentúry, pokiaľ ide o riadenie a zverejňovanie vyhlásení o záujmoch pre členov rady regulačných orgánov a správnej rady; zdôrazňuje, že väčšou transparentnosťou rozhodovacích procesov rád a pracovných skupín agentúry (napr. zverejňovaním zápisníc a výsledkov hlasovania) by sa mohlo prispieť k verejnej kontrole protichodných záujmov;

22. berie na vedomie skutočnosť, že stretnutia agentúry s lobistami sa zaznamenávajú na úrovni schôdzí riaditeľa a zverejňujú na webovom sídle agentúry;

23. pripomína, že je dôležité, aby sa agentúra viac zviditeľnila v médiách, na internete a v sociálnych médiách s cieľom informovať občanov o svojej práci;

Vnútorná kontrola

24. konštatuje, že s cieľom posilniť systém vnútornej kontroly bolo v roku 2022 revidovaných niekoľko vnútorných politík vrátane rozhodnutia riaditeľa 2022-14 z 13. septembra 2022, ktorým sa zriaďuje register výnimiek a prípadov nesúladu a stanovuje postup podávania žiadostí o výnimky a nahlasovanie prípadov nesúladu; rozhodnutia riaditeľa 2022-08 z 21. júna 2022, ktorým sa prijíma politika a postup riadenia citlivých funkcií a zrušuje rozhodnutie riaditeľa 2019-06 z 2. apríla 2019 o prijatí politiky a postupu riadenia citlivých funkcií; a rozhodnutia správnej rady, ktorým sa mení rozhodnutie správnej rady č. 17/2022 z 13. decembra 2018 o rámci vnútornej kontroly Agentúry pre spoluprácu regulačných orgánov v oblasti energetiky;

25. berie na vedomie, že podľa výročnej správy Dvora audítorov schválil povoľujúci úradník vymenovaný delegovaním v decembri 2022 platobný príkaz vo výške 714 720 EUR, hoci jeho právomoci povoľovania boli obmedzené na 500 000 EUR; zdôrazňuje, že to svedčí o nedostatočných vnútorných kontrolách agentúry, pokiaľ ide o delegovanie právomocí na povoľovanie platieb; vyzýva agentúru, aby podnikla kroky na zabezpečenie dodržiavania limitov pri každom platobnom príkaze;

Ďalšie pripomienky

26. konštatuje s uznaním, že v roku 2022 začala agentúra vykonávať plán penetračného testovania s cieľom preveriť všetky existujúce a novovybudované aplikácie pripojené k internetu a následne penetračné testovanie zopakovať aspoň v trojročných intervaloch;

27. víta skutočnosť, že agentúra podpísala v roku 2022 medziinštitucionálnu rámcovú zmluvu o poradenských službách na vykonávanie a registráciu systému environmentálneho manažérstva (EMAS); ďalej konštatuje, že agentúra pokračovala vo vykonávaní svojho akčného plánu ekologizácie na roky 2021 – 2022 a preskúmala možnosti, ako spolu s prenajímateľom priestorov prijať ďalšie opatrenia, aby sa s ohľadom na obmedzenia a prekážky vyplývajúce zo špecifík prenajatých priestorov dali lepšie splniť normy EMAS;

28. pokiaľ ide o ďalšie poznámky prierezovej povahy, ktoré sú súčasťou rozhodnutia o absolutóriu, odvoláva sa na svoje uznesenie z 11. apríla 2024 ([3]) o výkonnosti, finančnom hospodárení a kontrole agentúr.

([3]) Prijaté texty, P9_TA(2024)0280.